

[B] **NOTEN OP ZIJN ZANG.
BIOGRAFIE VAN WALLY TAX**

Wally Tax (1948-2005) was een van de weinige werkelijk markante personages uit de prille popgeschiedenis van de Lage Landen. Zijn fans van het eerste uur beschouwen hem als een – om niet te zeggen hét – icoon van de gelegendariseerde *sixties*. Tax begon zijn leven in de spotlights als zanger in beatgroep The Outsiders, opgericht in juni 1964, de maand dat de Beatles voor de eerste en laatste keer hoogstpersoonlijk in Nederland waren. Tussen zijn zestiende en eenentwintigste kwam hij op en ging hij onderuit. Zijn volwassen leven was een lange litanie van halfhartig bestreden verslavingen aan alcohol en heroïne, zelfverpeste comebacks en problematische relaties met vrouwen, bandleden en de muziekindustrie, maar hij bleef songs schrijven, ook toen niemand er meer op zat te wachten.

Bijna op de dag af tien jaar na de dood van de hoofdpersoon verscheen van Rutger Vahl (1974) – in 2014 gedebuteerd met het uitstekend ontvangen boek over zanger-liedschrijver Cornelis Vreeswijk – de eerste serieuze biografie van Neêrlands eerste echte rock-'n-roll-junkie. *Outsiders door insiders* (1997) van Jerome Blanes was een toegewijd fanboek, en in de autobiografie *Wally Tax: tot hier en dan verder* (1998) monteerde ghostwriter Ettie Huizing voornamelijk halve waarheden en hele leugens. In *Wally Tax, Leven en lijden van een outsider* prikt Vahl de mythes door. Hij checkte de feiten en ontdekte, niet zelden tot zijn eigen verbazing, de kernen van waarheid in de mooie verhalen.

De originele songs van Wally Tax als tekstschrijver en niet zelden ook componist, heeft hij opgenomen tussen 1965 en 2002 met het kwartet The Outsiders, het trio Tax Free en solo. Tot in de Verenigde Staten zegt de naam Tax iets. Dat laatste is te danken aan de garagerockband The Lyres uit Boston, doorgebroken in 1984. Zij gingen op zoek naar de grondleggers van hun als *alternative* gelabelde genre en kwamen, wat Europa betreft, bij The Outsiders uit. Tijdens een tournee zochten ze in Amsterdam de peetvader op. Maar of het nu Jimi Hendrix was of Kurt Cobain die zijn lof zong, het leek Wally niet te boeien. Alleen met de Amerikaanse folkmusicus en singer-songwriter Tim Hardin (1941-1980) wilde hij in één adem genoemd worden. Tax

eerde zijn aan een overdosis bezweken vriend op zijn laatste album *The Entertainer* (2002) met een doorleefde cover van Hardins 'Never Too Late'.

In 1966 was Wally Tax de popster met het langste haar, de blauwste ogen, de nonchalantste pose. Publiciteitsstunts had hij niet nodig. Toch bedacht zijn manager er een: in december 1967 liet Tax zich live op de televisie kortwieken. Daarin is een symbolische afscheid te zien als de sterke man van de nederbeat. Voor Tax markeerde de knipbeurt het begin van een nieuw hoofdstuk als solo-artiest. Het Amerikaanse muziekvakblad *Billboard* had al melding van zijn album *Love In* gemaakt in de rubriek *Music Capitals of the World*, waarbij *world* betekent: buiten de VS. The Outsiders ploegden nog tot in 1969 voort met hun onvervangbaar geachte frontman. Deze wilde niets liever dan op eigen houtje zijn talent als songwriter te gelde maken en er zorgeloos van leven, maar, om Jan Rot te citeren, "God straft wie rocker in Holland wil zijn." Van die quote is de nieuwe Tax-biografie de lange, prozaïsche versie.

Vahl geeft een nuchtere kijk op de man die tot popicoon werd gebombardeerd, door de impact daarvan zijn focus verloor en, met of zonder drugs, een speelbal werd van de elementen in de muziekindustrie. Ook psychologisch durft Vahl te duiden. Een voordeel daarbij was dat hij de beschikking had over niet openbare, niet eerder gebruikte en voortaan ook gesloten blijvende bronnen, zoals dagboeken, brieven (verstuurd en niet verstuurd) en de herinneringen van familieleden en vrienden die tot nu toe gezwegen hebben.

Wladimir Tax was een Amsterdamse jongen wiens wieg in de rode volksbuurt van de Kadijken stond. Zijn moeder Wera Waldimirow was een in Oekraïne geboren Russische sovjetvrouw die tijdens de Tweede Wereldoorlog de in Duitsland tewerkgestelde Amsterdamse communist Frits Tax tegenkwam. Kort na de Bevrijding trouwden ze. Wladimir, alias Wally, was hun tweede en jongste zoon, een moederskind. Wera zong weemoedige slavische liedjes voor hem. Vader Frits was een fervent jazzliefhebber. Later beweerde Wally dat hij als kind van zeven, acht jaar samen met zijn vader naar optredens van Louis Armstrong en Lionel Hampton was geweest. Vahl betwijfelt dat, omdat

zulke jonge mensen geen toegang hadden tot jazzclubs. De jazzgroten traden echter op in het Concertgebouw, voor de gelegenheid omgetoverd tot nachtpodium. Armstrong was destijds te zien in films voor alle leeftijden zoals *High Society* en *The Glenn Miller Story*. Tax kan doorgefantaseerd hebben op de publiciteit rondom de concerten in Amsterdam. De politie was preventief opgetreden tegen de wild enthousiaste jonge fans van Armstrong en Hampton werd zelfs van het podium verwijderd, omdat zijn muziek het jeugdige publiek te veel zou opzwepen. Zo maakte Wally Tax zijn toch al semi-exotische levensverhaal kleurrijker en kosmopolitischer. Zijn biograaf biedt tegenwicht met waargebeurde verhalen die de fantasie zelfs te boven gaan.

Van de jeugdijaren, de eerste gitaar en het eerste bandje gaat het naar de oprichting van The Outsiders en hun komeetachtige opkomst in een veld zonder veel serieuze concurrentie van leeftijdgenoten. Van het baanbrekende tv-optreden in 1966 in *Pop-Generation* gaat het tot en met Tax' hartverscheurende zwanenzang in het bijzaaltje van de Amsterdamse poptempel Paradiso. In de ideologische jaren zeventig, met zijn felle richtingenstrijd tussen aanhangers van primair commerciële en primair artistieke popmuziek, bereikt Tax met zijn solohit 'Miss Wonderful' (1973) een romantisch hoogtepunt. Met 'It's Raining in My Heart' (1975) brak de latere topvedette Lee Towers door. De *middle of the road*-groep Champagne won mede dankzij songs van Tax de Conamus Export Prijs 1977 (de voorloper van Buma Export Award) voor de hoogste omzet in het buitenland. Daarmee bereikte de voormalige Outsider die tot en met zijn internationale Tax Free-project (één in Amerika opgenomen gelijknamige elpee uit 1971) geen kwaad kon doen, het dieptepunt van zijn geloofwaardigheid bij (zelfbenoemde) serieuze popliefhebbers. Dan heeft hij nog een kleine dertig jaar te gaan.

LUTGARD MUTSAERS

RUTGER VAHL, *Wally Tax. Leven en lijden van een outsider*, Nijgh & van Ditmar, Amsterdam, 2015, 272 p.